

Odpowiedź podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji - z upoważnienia ministra - na interpelację nr 10244

w sprawie przyszłej lokalizacji siedziby komendy Śląskiego Oddziału Straży Granicznej oraz planowanej jej restrukturyzacji

Szanowny Panie Marszałku! Nawiązując do pisma z dnia 1 lipca 2009 r. (sygn. SPS-023-10244/09), przekazującego interpelację posła na Sejm RP pana Adama Gawędy oraz grupy posłów w sprawie przyszłej lokalizacji siedziby komendy Śląskiego Oddziału Straży Granicznej oraz planowania jej restrukturyzacji, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Na wstępie pragnę podziękować panu posłowi oraz grupie posłów za zainteresowanie przedmiotową, niewątpliwie trudną problematyką, jaką jest restrukturyzacja Straży Granicznej. Szerokie zainteresowanie pracami nad zmianą funkcjonowania struktur Straży Granicznej, zarówno przez parlamentarzystów, jak i przez środowiska lokalne, świadczy o aprobachie dotychczasowych działań funkcjonariuszy tej formacji.

Wynikiem trwających od wielu miesięcy w resorcie spraw wewnętrznych i administracji prac nad zmianą koncepcji funkcjonowania struktur Straży Granicznej wewnątrz kraju jest dokument zatwierdzony przez ministra spraw wewnętrznych i administracji w lutym br. pn. "Założenia wieloletniej koncepcji funkcjonowania Straży Granicznej (2009-2015)". Powyższy dokument stanowi kontynuację procesu przekształceń Straży Granicznej, rozpoczętego w związku z przygotowaniem tej formacji do członkostwa Polski w Unii Europejskiej i przystąpieniem do pełnej realizacji układu z Schengen.

Przyjęto, że "Założenia (...)" będą dokumentem strategicznym, podlegającym korektom i uszczegółowieniom na etapie przygotowania wieloletniej koncepcji funkcjonowania Straży Granicznej oraz - już na etapie implementacji - bieżącej ewaluacji i uzasadnionym modyfikacjom.

Przed zatwierdzeniem dokument ten poddany został wnikliwej analizie, przeprowadzonej w oparciu o uzgodnienia z przedstawicielami związków zawodowych funkcjonariuszy i pracowników cywilnych SG, komórek organizacyjnych KG SG, jednostek organizacyjnych SG, ośrodków szkolenia SG - łącznie z 37 adresatami. W celu wypracowania jak najbardziej spójnych rozwiązań w toku przeprowadzanych konsultacji rozważano różne aspekty reorganizacji, w tym m.in. propozycje utworzenia, zniesienia, przekształcenia czy przesunięcia oddziałów i placówek Straży Granicznej. Aktualna wersja dokumentu uwzględnia wszystkie dotychczasowe ustalenia i rekomendacje.

Wszystkie strategiczne kierunki przekształceń zaproponowane w "Założeniach (...)" mają na celu m.in.: utrzymanie dotychczasowej skuteczności tej formacji w wykonywaniu ustawowych zadań (w tym kontroli ruchu granicznego i ochrony granicy państwowej), przekształcenie Straży Granicznej na terytorium kraju w wiodącą służbę imigracyjną, dalsze dostosowanie i rozmieszczenie infrastruktury Straży Granicznej do zadań wykonywanych po przystąpieniu Polski do strefy Schengen, w zależności od zidentyfikowanych zagrożeń. Działania związane z przekształceniem struktury Straży Granicznej prowadzone są z uwzględnieniem czynnika ludzkiego (jednego z najważniejszych elementów zarządzania

formacją), tj. elementu istotnego dla efektywnego prowadzenia polityki poprawy podniesienia poziomu jakości funkcjonowania oraz zrównoważonego rozwoju Straży Granicznej.

W świetle przyjętych "Założeń (...)" infrastruktura Straży Granicznej na terytorium kraju powinna:

- umożliwić "odsunięcie" formacji w głąb terytorium RP poprzez ograniczenie do niezbędnego minimum liczby jednostek, umiejscowionych w bezpośrednim sąsiedztwie granicy wewnętrznej UE i strefy Schengen,

- umożliwić realizację działań ukierunkowanych na zwalczanie i przeciwdziałanie nielegalnej migracji cudzoziemców,

- być ukierunkowana na:

- a) duże aglomeracje miejskie lub ich bezpośrednie sąsiedztwo,

- b) kluczowe węzły komunikacyjne (lotnicze, drogowe i kolejowe),

- c) ośrodki dla osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy,

- uwzględnić:

- a) możliwość szybkiego i skutecznego wykonywania decyzji administracyjnych wobec cudzoziemców,

- b) możliwość wykorzystania istniejących elementów infrastruktury Straży Granicznej na terytorium RP (np. placówek Straży Granicznej z lotniczymi przejściami granicznymi),

- c) konieczność utrzymania niewielkiej liczby jednostek organizacyjnych na odcinku granicy wewnętrznej, umożliwiającą wykonywanie zadań wynikających z porozumień międzynarodowych, w tym współpracę ze służbami państw sąsiednich oraz administrację granicy państwowej.

Zaplanowanie docelowego modelu Straży Granicznej w perspektywie wieloletniej umożliwi zachowanie strategicznej ciągłości działań wykonywanych w latach 2007-2013 oraz powiązanie ich z zadaniami planowanymi do realizacji w okresie 2013-2015.

Zgodnie z przyjętymi w "Założeniach (...)" kierunkami wieloletniej restrukturyzacji Straży Granicznej na bazie Sudeckiego, Śląskiego i części Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej utworzony zostanie Śląski Oddział Straży Granicznej z siedzibą w Kłodzku. Dotychczas nie podjęta została jednakże formalna decyzja odnośnie do lokalizacji siedziby przyszłej komendy Śląskiego Oddziału Straży Granicznej. Zgodnie z przyjętym w "Założeniach (...)" harmonogramem realizacji przekształceń infrastruktury Straży Granicznej decyzja o utworzeniu nowego Śląskiego Oddziału Straży Granicznej oraz określeniu jego siedziby podjęta zostanie w 2010 r. i do tego czasu prowadzone będą dalsze analizy.

Odnosząc się do poszczególnych kwestii poruszonych w przedmiotowej interpelacji, uprzejmie informuję, iż sprawę lokalizacji siedziby komendy przyszłego Śląskiego Oddziału Straży Granicznej badała komisja do określenia siedziby oddziału Straży Granicznej na

granicy z Republiką Czeską, powołana przez komendanta główny Straży Granicznej decyzją nr 13 z dnia 19 stycznia 2009 r. Członkowie ww. komisji uczestniczyli w posiedzeniach wyjazdowych w Kłodzku i Raciborzu, gdzie spotkali się z kadrami kierowniczą obydwu komend, z przedstawicielami związków zawodowych, dokonali również wnikliwego przeglądu infrastruktury. Po rozpatrzeniu argumentów i wniosków przedstawicieli oddziałów, przeglądzie stanu ilościowo-technicznego infrastruktury w obydwu lokalizacjach i uwzględnieniu szeregu aspektów funkcjonowania przyszłej siedziby Śląskiego Oddziału Straży Granicznej komisja jednogłośnie rekomendowała Kłodzko na siedzibę komendy przyszłego Śląskiego Oddziału Straży Granicznej.

Przy rozpatrywaniu umiejscowienia siedziby komendy oddziału brano pod uwagę istniejącą infrastrukturę, tak by zapewniała pełną organizację zabezpieczenia logistycznego oddziału i będących w jego strukturze jednostek organizacyjnych. Jednocześnie przyjęto, że zarówno w Raciborzu, jak i w Kłodzku, bez względu na lokalizację komendy nowego Śląskiego Oddziału Straży Granicznej, zostanie umiejscowiona placówka Straży Granicznej. Ponadto pod uwagę wzięto możliwość zwiększenia lub rozbudowy struktur organizacyjnych Straży Granicznej (np. zorganizowanie w przyszłości na bazie komendy Oddziału Straży Granicznej strzeżonego ośrodka dla uchodźców).

Stan techniczny obiektów w Raciborzu nie budzi zastrzeżeń, ale ich liczba i powierzchnia użytkowa nie jest wystarczająca do zapewnienia właściwych warunków służby/pracy dla funkcjonariuszy/pracowników obydwu rozpatrywanych struktur (komendy oddziału Straży Granicznej i placówki Straży Granicznej). Poza tym należałoby przewidzieć dodatkowe środki finansowe na przygotowanie (na bazie poddasza jednego budynku administracyjnego) pokoi internatowych, m.in. dla przeniesionych z Kłodzka funkcjonariuszy Straży Granicznej, aby nie musieli codziennie dojeżdżać do miejsca pełnienia służby, co ekonomicznie i organizacyjnie byłoby niewłaściwe. Obiekty w Raciborzu są natomiast wystarczające na potrzeby placówki Straży Granicznej i mogą zostać w całości zagospodarowane. Dodatkowo możliwe będzie wydzielenie pojedynczych pomieszczeń i odstąpienia ich służbom współdziałającym (np. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Policji).

Kłodzko posiada zdecydowanie bardziej rozbudowaną infrastrukturę - poza szeregiem obiektów administracyjno-biurowych i logistycznych w Kłodzku znajduje się m.in.: areszt, przyzakładowa przychodnia lekarska oraz internat, z którego będą mogli korzystać także funkcjonariusze przeniesieni z Raciborza. Przy umiejscowieniu w Kłodzku wyłącznie placówki Straży Granicznej wystąpiłyby bardzo duże nadwyżki niezagospodarowanych powierzchni infrastruktury, z której - ze względu na sposób rozmieszczenia obiektów - trudno byłoby wydzielić część zbędną na potrzeby służbowych Straży Granicznej i przekazać właściwej administracji terenowej. W tej sytuacji bardzo dobrze utrzymane i przygotowane obiekty zostałyby niezagospodarowane, pomimo i tak ponoszonych kosztów ich utrzymania.

Obecnie nie jest możliwe wyliczenie kosztów osobowych związanych z likwidacją jednej z siedzib oddziału, ponieważ trudno przewidzieć, ilu funkcjonariuszy i pracowników Straży Granicznej odejdzie lub zostanie przeniesionych do innych oddziałów i placówek. W celu zminimalizowania negatywnych skutków społecznych wprowadzanych zmian zawarte zostały porozumienia między Strażą Graniczną a Policją i Państwową Strażą Pożarną w kwestii sposobu i możliwości przechodzenia funkcjonariuszy i pracowników Straży Granicznej do ww. służb wraz z limitami finansowymi. Nie przewiduje się, zarówno w odniesieniu do funkcjonariuszy, jak i pracowników SG, obligatoryjnego (na rozkaz) przenoszenia na inne stanowiska służby/pracy.

Dane dotyczące poniesionych kosztów na inwestycje w obiektach Komendy Sudeckiego i Śląskiego Oddziału Straży Granicznej w latach 2005-2009 oraz informacje o powierzchni obiektów i działek, na których są posadowione, a także koszty ich utrzymania przedstawia poniższa tabela.

Oceniane zagadnienie	Kłodzko	Racibórz
Poniesione wydatki	ok. 17 mln zł	ok. 10 mln zł
Powierzchnia użytkowa obiektów	15 863 m ²	6258 m ²
Powierzchnia gruntu (działki)	66 758 m ²	28 587 m ²
Roczne koszty utrzymania wraz z kosztami osobowymi	2 161 000 zł	1 311 000 zł
Roczne koszty rzeczowe	836 000 zł	410 000 zł
Średnie koszty utrzymania 1 m ² powierzchni użytkowej obiektów wraz z kosztami osobowymi	136,23 zł	209,49 zł
Średnie koszty utrzymania 1 m ² powierzchni użytkowej obiektów	52,70 zł	65,52 zł

Na terenie kompleksu w Kłodzku część obiektu nr 11 przeznaczona będzie m.in.: na pomieszczenia internatowe (16 miejsc). Obecnie obiekt ten znajduje się w remoncie (w bieżącym roku jest planowane dokończenie inwestycji). Ponadto Komenda Sudeckiego Oddziału Straży Granicznej dysponuje 4 miejscami internatowymi, w tym 3 na terenie miasta Kłodzka. Natomiast w Raciborzu 2 mieszkania komunalne przeznaczone są na internat - łącznie 6 miejsc. Ponadto władze Raciborza zadeklarowały przekazanie na potrzeby funkcjonariuszy Śląskiego Oddziału Straży Granicznej dodatkowych mieszkań. Koszty planowane do poniesienia przedstawiają się następująco:

Tytuł	Kłodzko	Racibórz
Wydatki do poniesienia na dokończenie inwestycji (2009-2010)	5 651 483 zł	3 430 635 zł

Przedstawiając powyższe, pragnę dodać, iż przekształcenie oddziałów Straży Granicznej nie zagraża wykonywaniu działań w zakresie wykrywania przestępstw, nie wpłynie także na zmniejszenie bezpieczeństwa kraju, ponieważ podstawowym ogniwem realizacji ustawowych zadań Straży Granicznej jest placówka Straży Granicznej. To właśnie siłami i środkami placówek Straży Granicznej (PSG) i ich grup zamiejscowych (GZ), przy koordynacji i wsparciu merytorycznych komórek organizacyjnych komend oddziałów Straży Granicznej, będą realizowane zadania formacji. Zatem lokalizacja komendy nowego Śląskiego Oddziału Straży Granicznej nie wpłynie negatywnie na realizację ustawowych zadań Straży Granicznej na południu kraju.

Pragnę jednocześnie zapewnić, iż wszelkie opinie w przedmiocie przekształceń w strukturze organizacyjnej Straży Granicznej są wnikliwie analizowane i brane pod uwagę w procesie podejmowania decyzji i rozwiązań systemowych.

Z poważaniem

Podsekretarz stanu

Adam Rapacki

Warszawa, dnia 22 lipca 2009 r.